

Бакало В.О.,
курсант групи ПС-543
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Межевська Л.В.,
викладач кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ФІНАНСУВАННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ В УКРАЇНІ

Сьогодні, будуючи демократичну державу, Україна надає великого значення забезпеченню демократичного цивільного контролю над оборонними витратами, прозорості оборонного бюджету та створенню механізмів ефективного використання бюджетних коштів.

До найважливіших показників, що відбивають прагнення держави забезпечити необхідні умови розвитку Збройних Сил та інших військових формувань, підтримання їхньої бойової готовності в належному стані, належать обсяг та рівень видатків на оборону.

Серед вітчизняних науковців, які теоретично обґрунтували засади фінансування національної оборони України та достатність забезпечення коштами даної сфери, слід відзначити Г. Варламова, В.А. Овчаренка, Т.А. Стукаліна, О.В. Устименка, О.В. Феденка, В.Ф. Халіпова, О.М. Бандурку та ін. Проте, незважаючи на велику кількість праць та досліджень у цій сфері, недостатньо висвітлено проблематику фінансування Збройних сил України у контексті забезпечення національної безпеки держави.

На нашу думку, невід'ємним показником є те, що в умовах сьогодення, викликаних збройною агресією проти нашої держави, посиленням терористичних загроз, безумовно, актуальним постає питання про розбудову національного сектора оборони, приведення його до найкращих світових стандартів.

В умовах сьогодення одним з головних завдань нашої держави є розробка стратегії сталого розвитку «Україна-2020», яка має належним чином забезпечити підвищення обороноздатності держави, реформування Збройних сил України та інших військових формувань України відповідно до сучасних вимог та з урахуванням досвіду, набутого в ході антитерористичної операції, а також розвиток оборонно-промислового комплексу для максимального задоволення потреб Збройних Сил України.

Хотілося б додати, що головним завданням цієї стратегії є системна

реструктуризація оборонно-промислового комплексу, зорієнтована на створення й організацію випуску конкурентоспроможної продукції військового та цивільного призначення.

Головним завданням видатків має бути їх спрямування на підготовку проведення мобілізаційної роботи, відновлення боєздатності, технічне обслуговування та ремонт озброєння і військової техніки, аварійних приміщень, міжнародне військове співробітництво та участь України у міжнародних операціях закупівлю нової та модернізованої військової техніки, озброєння, засобів автоматизації та спеціального обладнання.

Якщо розглядати дану проблему із законодавчої точки зору, то у ст. 1 Закону України «Про Збройні Сили України» визначено, що Збройні Сили України – це військове формування, на яке відповідно до Конституції України покладаються оборона та захист суверенітету України, територіальної цілісності і недоторканності, забезпечення стримування збройної агресії проти України та відсіч їй, охорона повітряного простору держави та підводного простору у межах територіального моря України у випадках, визначених законом, беруть участь у заходах, спрямованих на боротьбу з тероризмом. Якщо порівняти дане визначення із сьогодишньою ситуацією, яка склалася на території нашої держави, то Україна перебуває у досить скрутному становищі, коли, борючись за свою незалежність та суверенітет, намагається усіма силами протистояти збройній агресії та тероризму, що тривають останні 3 роки на Сході України. Органи державної влади намагаються протистояти терористичній окупації та докладають всіх зусиль для вирішення даної проблеми, яка сьогодні є досить актуальною у всьому світі та наболілою для українського народу.

Хотілося б наголосити, що у даний час нагальною проблемою у зв'язку зі скрутною ситуацією в Україні є потреба в пошуку коштів на армію, нерівномірне фінансування розвитку озброєнь, військової техніки та інфраструктури.

Беручи до уваги аналіз статистичних даних, порівняно з минулим 2016 роком, у 2017 році видатки на утримання Збройних Сил України значною мірою збільшилися.

З цього можна виділити, що нецільове використання державних фінансів у Збройних силах України становить особливий кримінологічний інтерес. Це пояснюється тим, що через розкрадання бюджетних коштів українська армія не в змозі у повному обсязі виконати поставлені перед нею завдання з охорони державних кордонів і збереження територіальної цілісності України. Особливо гостро це питання постає у період проведення антитерористичної операції на Донбасі, коли фактично вирішується майбутнє нашої країни. Такі дії унеможливають рівномірне використання та призначення коштів належним чином і порушує послідовність та повноту виконання заходів із розроблення та закупівлі озброєння, яке не дає можливості в повному обсязі ефективно спланувати рівномірність фінансування заходів, що в ході цих дій призводить до ситуації, коли Міністерство оборони України змушене першочер-

гово здійснювати авансування виконання цих заходів щодо розвитку військової інфраструктури та оборонно-промислового комплексу для максимального задоволення потреб Збройних Сил України, що призводить до збільшення дебіторської заборгованості.

З метою вдосконалення державної політики щодо фінансування оборони в Україні доцільною, як уже зазначалося вище, є розробка та прийняття Концепції розвитку сфери національної оборони України. Цим нормативно-правовим актом мають бути визначені цілі, завдання, напрями, принципи, пріоритетні напрями розвитку державної політики у сфері оборони, сфери та напрями взаємодії спеціальних суб'єктів держави щодо підвищення обороноздатності країни, питання контролю та нагляду в даній сфері.

Беручи до уваги усе вище сказане, можемо зазначити, що військова оборона нашої держави перебуває не у найкращому стані, оскільки відсутня належна нормативно-правова база, яка б чітко регламентувала організацію та ведення оборони, фінансування та матеріально-технічне забезпечення заходів Збройних Сил України. Кошти, які виділяються кожного місяця, унеможливають у повному обсязі їх використання, що перешкоджає та призводить до ситуації, коли Міністерство оборони України вимушене здійснювати асигнування, що в кінцевому результаті призводить до дебіторської заборгованості оборонної сфери. З нашої точки зору, для того щоб запобігти нецільовому використанню бюджетних коштів, які виділяються на Збройні Сили України, потрібно розробити чіткі напрями з боку законодавства, які регламентуватимуть діяльність Збройних Сил України та де буде зазначено наслідки неналежного додержання норм з приводу забезпечення обороноздатності нашої держави, завданням чого полягатиме у запобіганні цьому негативному явищу соціальної дійсності.

Бібліографічні посилання

1. URL: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=57078>.
2. URL: <http://intkonf.org/barabash-ao-gordeeva-ta-osnovni-problemi-finansuvannya-natsionalnoyi-oboroni-ukrayini-na-suchasnomu-etapi-rozvitku>.
3. URL: http://pidruchniki.com/ekonomika/vidatki_oboronu_pravoohoronnu_diyalnist_bezpeku_derzhavi_upravlinnya.
4. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1934-12>.
5. Детермінація нецільового використання бюджетних коштів у Збройних Силах України // Право і безпека: Юриспруденція. Економіка. Техніка. Психологія. Соціологія. Харків, 2014. № 2. С. 119-124.